

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 2T/111/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319010655
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Lacová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8319010655.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné samosudkyňou: JUDr. Lucia Lacová, dňa 18. decembra 2023 v Humennom na hlavnom pojednávaní konanom v trestnej veci proti obžalovanému: A. B., narodený XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XXXX/XX, A., okr. C., zast. opatrovníkom F. G. B., nar. XX.XX.XXXX bytom H., I. E. XX/XX, J. C., stíhaného pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, takto

rozhodol:

Súd podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku oslobodzuje obžalovaného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XXXX/XX, A., okr. C., zastúpeného opatrovníkom F. G. B., nar. XX.XX.XXXX bytom H., I. E. XX/XX, J. C., spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 2Pv/227/19/7702-12 zo dňa 29.10.2019, ktorá na neho bola podaná dňa 30.10.2019, pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 30.08.2018 v rodinnom dome v obci K. L. M. E. XX, okr. Humenné, spolu s N. J. ako osobou oprávnenou a zodpovednou za spoločnosť O. P., s.r.o., so sídlom L. P. Q. E. XX, C., IČO: XX XXX XXX, uzatvorili v postavení zhotoviteľa s objednávateľom A. C., trvale bytom K. L. M. E. XX, okr. Humenné, Zmluvu o dielo č. DS 798, na základe ktorej sa zaviazali zrealizovať demontáž starej strešnej krytiny a dodať a namontovať novú strešnú krytinu zn. MASLEN s príslušenstvom na rodinnom dome v obci K. L. M. E. XX v mieste bydliska objednávateľa v termíne do septembra až októbra 2018 spolu za cenu 8.251,- Eur, kde za týmto účelom si vyžiadali vyplatiť zálohu, a objednávateľ im dňa 30.08.2018 vyplatil zálohu v sume 2.800,- Eur a dňa 07.09.2018 vyplatil ďalšiu zálohu v sume 2.900,- Eur, pričom už v čase uzatvorenia zmluvy vedeli, že k realizácii prác uvedených v zmluve v dohodnutom termíne nedôjde a záloha vrátená nebude, čím takto svojím konaním A. C. a A. C. spôsobili škodu v celkovej výške 5.700,- Eur,

pretože obžalovaný nie je pre nepříčetnosť trestne zodpovedný.

Podľa § 73 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obžalovanému ukladá ochranné liečenie – psychiatrické liečenie – ústavnou formou.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku súd odkazuje poškodených: A. C., narodený XX.XX.XXXX, a A. C., narodená XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom XXX XX K. L. M. E. XX, J. K., s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

odôvodnenie:

Dňa 30.10.2019 bola Okresnému súdu Humenné doručená obžaloba Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 2Pv 227/19/7702-12 zo dňa 29.10.2019 na obžalovaného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v C.,

trvale bytom D. E. XXXX/XX, A., okr. Poprad, stíhaného pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe ako je uvedený v enunciiate obžaloby a tohto rozsudku.

Z dôvodu odchodu do starobného dôchodku sudcu N. F. O., sa na základe Dodatku č. 2 k Rozvrhu práce Okresného súdu Humenné na rok 2021 účinného odo dňa 15.01.2021, všetky nevybavené veci z bývalého senátu 2T - N. F. O., ktoré boli už raz prerozdelené Dodatkom č. 13 k Rozvrhu práce Okresného súdu Humenné na rok 2020, sa opäť prerozdělili v pomere 50 % do senátu 13T, a teda v uvedenej trestnej veci došlo k zmene samosudkyne, ktorou sa dňom 18.01.2021 stala JUDr. Lucia Lacová.

Na hlavnom pojednávaní dňa 22.04.2021 (čl. 276-287) obhajca obžalovaného poukázal na rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 15Ps/11/2019 zo dňa 28.2.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 06.03.2020, a ktorým súd obmedzil spôsobilosť obžalovaného A. B., okrem iného aj na právne úkony tak, že nie je schopný vystupovať pred úradmi, súdmi a inými orgánmi verejnej moci, ďalej preberať zásielky od OČTK, súdov a iných štátnych orgánov. Zároveň súd ustanovil obž. A. B. opatrovníka v osobe G. B., nar. XX.XX.XXXX. Po prednesení obžaloby na hlavnom pojednávaní dňa 22.04.2021 obhajca obžalovaného uviedol, že túto obžalobu považuje za nezákonnú. Obžalovaný je preukázateľne osobou, ktorá nevie rozpoznať následky svojho konania a tieto nevie ovládať. Ide o osobu, ktorá bola obmedzená na svojich právach a z dôvodu zdravotného stavu a dlhodobu pretrvávajúcej choroby, ktorá mu bráni v riadnom živote, má obmedzené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti a v dôsledku toho bol obmedzený v spôsobilosti rozhodnutím súdu, ktoré je záväzná aj pre tento súd a pre prokurátora, kde v rámci obmedzenia je jednoznačne uvedené, že táto osoba nie je spôsobilá vystupovať sama pred štátnymi orgánmi vrátane orgánov polície a súdu, teda ide o osobu, ktorá je vylúčená z trestného stíhania. Uviedol, že teda zo strany prokuratúry je to nezákonné, že podala takúto obžalobu a súd mal prioritne rozhodnúť o tejto otázke a trestné stíhanie ako nezákonné zastaviť.

Poškodený A. C., nar. XX.XX.XXXX, po zákonom poučení podľa § 46 a § 256 Trestného poriadku si uplatnil nárok na náhradu škody tak ako je uvedená v obžalobe v plnej výške 5.700,00 Eur voči obžalovanému.

Na hlavnom pojednávaní dňa 22.04.2021 bol vypočutý znalec A. D. C., zapísaný v zozname znalcov MS SR v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, ktorý po zákonom poučení zotrval na vypracovanom znaleckom posudku pod číslom XXX/XXXX zo dňa 18.08.2019, aj na jeho záveroch. Ďalej uviedol, že mal k dispozícii ambulatnú zdravotnú dokumentáciu a aj z hospitalizácie obžalovaného, kedy vykonal aj vlastné vyšetrenie, ktoré trvalo asi 3 hodiny. Bipolárna afektívna porucha sa vyznačuje dvoma fázami a to depresívnou alebo manickou. Okrem týchto fáz je možné, že sa osoba nachádza aj v stave tzv. remisie, čo z lekárskeho hľadiska znamená, že nie je prítomná ani jedna z fáz afektívnej poruchy a osoba chápe, vníma a dokáže ovládať svoje konanie. Znalec uviedol, že nezistil, aby bol obžalovaný v stave mánie v čase spáchania skutku 30.08.2018. Bipolárna afektívna porucha pripúšťa stav depresie, mánie, ale aj remisie. O depresii ako takej nenašiel v zdravotnej dokumentácii zmienku. Poukázal na vyšetrenie, ktoré je taktiež uvedené v znaleckom posudku, 30.04.2018, na str. 8 znaleckého posudku, kde sa uvádza: Je teraz všetko na ňom, lebo spolukonateľ je vo väzbe, má toho veľa, je pod stresom, pod obrovským tlakom, lieky berie ako má. Diagnóza uvedená pri tomto vyšetrení je bipolárna afektívna porucha, teraz labilná remisia, teda A. O. pri tomto vyšetrení konštatovala taktiež hypomanickú až manickú náladu, ale záver stanovila ako labilnú remisiu, čo zodpovedá aj záveru jeho znaleckého posudku. Na základe uvedeného teda nepredpokladal depresiu, mániu je možné pripustiť v tzv. hypomanickej fáze, ale nevylúčil ani remisiu, pričom rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného v máni by boli zaniknuté v celom rozsahu. V čase skutku sa nejednalo o kvalitatívnu poruchu vedomia, v čase skutku sa jednalo o psychotický stav mánie s neschopnosťou rozpoznať a ovládať nebezpečenstvo svojho správania, nakoľko bolo narušené vnímanie reality a pod vplyvom kontinuálneho užívania drog. K znaleckým posudkom iných psychiatrov – kolegov sa nevyjadril, keďže jeho závery sú odlišné.

Na hlavnom pojednávaní dňa 11.05.2021 bol vypočutý znalec A. D. C., zapísaný v zozname znalcov MS SR v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, ktorý v prípravnom konaní vypracoval znalecký posudok pod č. XXX/XXXX zo dňa 18.08.2019 (čl. 278-303), ku ktorého záverom bol vypočutý na HP dňa 22.04.2021. Následne boli do spisu zo strany obhajoby doložené ďalšie znalecké posudky iných znalcov s rozdielnymi závermi. Znalec po zákonom poučení, uviedol, že nemá právo sa

vyjadrovať k znaleckým posudkom kolegov, nakoľko každý znalec vychádza z konkrétneho spisu, z konkrétneho vyšetrenia a z ďalších dôkazov, napr. zdravotnej dokumentácie. Zároveň pri záveroch znaleckých posudkov znalec vychádza aj z poznatkov, ktorými oplýva, z odbornej literatúry a zo znaleckých skúseností. Poukázal na niektoré veci z doručených znaleckých posudkov na vysvetlenie, ako dospel k svojim záverom v predloženom posudku v danej veci. K znaleckému posudku č. 13/2019 A. K. uviedol, že pani doktorka posudzovala obdobie trestného činu alebo trestný čin, ktorý sa mal uskutočniť v presne nezistenom čase od 13.12.2016 do 23.10.2018, a vo svojom diagnostickom závere na str. 25 uviedla, že u obžalovaného boli forenzne psychiatricky významne znížené až vymiznuté rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku. Taktiež A. K. v Znaleckom posudku č. 36/2019, kde posudzovala duševný stav obžalovaného pri trestnom čine v období november 2018 a znova v diagnostickom závere konštatuje forenzne psychiatricky významne znížené až vymiznuté rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku. Rovnako A. K. v Znaleckom posudku č. 77/2019 posudzovala obdobie august 2018, kde v diagnostickom závere znova konštatuje: Forenzne psychiatricky významne znížené až vymiznuté rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku. Znalecký posudok č. 12/2019 vypracovaný A. A., ktorý posudzoval obžalovaného pre trestný čin v období marec 2017 až december 2017, uvádza diagnostický záver: Forenzne psychiatricky významne znížené až vymiznuté rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku. Znalecký posudok A. A. R. č. 43/2019, za obdobie november 2016 až september 2018, vo svojom závere konštatuje v čase páchania trestnej činnosti obžalovaným jeho schopnosti rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť konania boli podstatne zmenšené, jeho ovládacie schopnosti boli podstatne zmenšené, až vymiznuté. A. I. v Znaleckom posudku č. 277/2019 za obdobie august 2017 až august 2018 v závere uvádza, že rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli u obžalovaného forenzne psychiatricky výrazne znížené až vymiznuté. A. H. v závere Znaleckého posudku č. 59/2019 posudzovala tiež skutky v období september 2016 až máj 2018, kde konštatovala, že jeho rozpoznávacie schopnosti boli v čase skutkov podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku vymiznuté. Ďalej uviedol, že na záveroch svojho znaleckého posudku naďalej zotráva v celom rozsahu s tým, že má za to, že svoj záver dôkladne odôvodnil jednak v posudku, a jednak aj pri výsluchoch. Uviedol, že nerozumie postupu obhajoby, ktorá tieto znalecké posudky dokladala, resp. ktorá žiadala doplnenie dokazovania doložením znaleckých posudkov z inej trestnej veci, pretože nemá vedomosť o tom, či na základe ich záverov bola konštatovaná nepríčetnosť obžalovaného v čase skutku, resp., či boli niektoré z trestných konaní proti obžalovanému na iných súdoch zastavené z tohto dôvodu, a teda v čom je rozpor medzi závermi týchto posudkov a jeho posudkami. S poukazom na uvedené preto znalec zotrval na svojich záveroch a doplnil ich o závery z aktuálnej psychiatrickej súdno-znaleckej literatúry, a to A. N. I. a kol. – Základy súdnej psychiatrie z r. 2003, ISBN: 80-8054-272-4; A. F. D., S. F. a kol., Princípy súdnej psychiatrie, 1. vydanie, ISBN: 978-8089434-22-0. Závery, ktoré znalec čítal v doložených znaleckých posudkoch, boli rôznymi lekármi hodnotené zhodne, okrem A. H., ktorá sa vyjadrila o podstatnom znížení a vymiznutí, ostatní sa vyjadrili zhodne, že boli podstatnou mierou znížené, až vymiznuté. Nevie, akými podkladmi, skúsenosťami, literatúrou sa riadili znalci v predmetných posudkoch, nakoľko znalec ako taký posudzuje, či existuje duševná porucha, či táto bola prítomná v čase skutku, a teda, či mala vplyv na rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, a v akej miere. Z literatúry vyplýva, že rozpoznávacie a ovládacie schopnosti sú buď zachované v celom rozsahu, znížené čiastočne alebo podstatne, alebo vymiznuté. Neexistuje iné hodnotenie. Pri hodnotení jednotlivých skutkov sa vychádza aj z toho, či sa jedná o správanie, ktoré je cudzie osobnosti páchatel'a. Pri posudzovaní konkrétneho skutku znalec vychádzal z toho, že správanie alebo konanie v čase skutku nebolo cudzie osobnosti obžalovaného, čo potvrdzujú aj predložené znalecké posudky, kde vlastne obdobného správania sa mal dopúšťať už niekoľko rokov. Zároveň nevie, nakoľko sa jeho kolegovia vysporiadali s otázkou, že bipolárna afektívna porucha je charakterizovaná obdobiami zvýšenej aktivity, zvýšenej energie, povznesenej nálady, či depresívnej nálady, teda zníženej aktivity, zníženej energie, ale taktiež má obdobia remisie, teda, kedy nie sú prítomné prejavy poruchy. Záverom zotrval na svojom znaleckom posudku a záveroch tak, ako to uviedol pri svojom predchádzajúcom výsluchu.

Uznesením č. k. 2T/111/2019-709 zo dňa 30.08.2022 bola do konania pribratá znalecká organizácia z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie C. - I. - F. I. A. Q. s.r.o., IČO: XXXXXXXX, so sídlom T. L. X, XXXXX T., zapísaná v zozname Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, oddiel: znalci, časť: znalecké organizácie, pod ev. č. XXXXXX, ktorej súd okrem iného uložil povinnosť zaujať stanovisko k záverom uvedeným v znaleckých posudkoch (čl. 410-604), ktoré sú súčasťou spisu, a ktoré majú rozdielne závery ako znalecký posudok č. 129/2019 A. D. C. (čl. 278-303) vypracovaný v prípravnom konaní, na ktorého závery sa znalec odvolal pri svojom výsluchu aj na hlavnom pojednávaní dňa

22.04.2021 ako aj na hlavnom pojednávaní dňa 11.05.2022, a ktorými bol vyšetrovaný duševný stav obžalovaného a určiť, závery ktorého znaleckého posudku sú najpravdepodobnejšie.

Na hlavnom pojednávaní dňa 18.12.2023 bol vypočutý znalec A. P. R., zapísaný v zozname znalcov MS SR v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, pod. č. XXXXXX, za znaleckú organizáciu I. - F. I. A. Q. P., ktorý po zákonom poučení uviedol, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný znaleckou organizáciou a na ňom v celom rozsahu zotrúva. V čase skutku, ku ktorému došlo 30.08. a 07.09.2018 a rovnako pri samotnom vyšetrení, znalec došiel k záveru, že obžalovaný nepredstiera túto svoju chorobu, a že u neho došlo k vymiznutiu tak rozumovej ako aj vôľovej zložky. Obžalovaný dlhoročne trpí duševnou poruchou, táto je dlhoročne podrobne zadokumentovaná a takýmto spôsobom by ju za tie dlhé roky nebolo možné predstierať. Okrem iného bol mnohonásobne dlhodobo hospitalizovaný, kde bol vlastne ústavne pozorovaný. Predstieranie v takomto rozsahu znalec považuje za absolútne vylúčené. Čo sa týka prípadného predstierania počas znaleckého vyšetrenia, toto vylúčili na základe zdravotnej dokumentácie z predchádzajúcich týždňov a mesiacov, teda predchádzajúcich znaleckému vyšetreniu, nakoľko prejav obžalovaného zaznamenaný počas znaleckého vyšetrenia bol v súlade s jeho prejavom zaznamenaným v zdravotnej dokumentácii. Okrem toho predstieranie duševnej poruchy u obžalovaného by postrádalo racionálnu motiváciu, nakoľko kvôli duševnej poruche je umiestnený v ústave, obmedzený v spôsobilosti a tým, že by ju predstieral, tak by túto situáciu ešte len zhoršoval. V čase skutku obidve zložky, teda rozumová ako aj vôľová, boli vymiznuté. K rozpoznávacím a ovládacím schopnostiam sa je možné vyjadriť len vo vzťahu ku konkrétnemu konaniu, v konkrétnom čase a za konkrétnych okolností. Od času skutku až do súčasnosti je duševný stav obžalovaného vo všeobecnosti nepriaznivý, ale mal aj určité lepšie obdobia. Čiže nie je možné vôbec vo všeobecnosti tvrdiť, že by od času skutku až do súčasnosti boli rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného globálne vymiznuté. Na uvedenom vymiznutí obidvoch týchto zložiek sa spolupodieľala aj nespolupráca obvineného v liečbe, resp. jeho ignorancia liečby, avšak je potrebné dodať, že táto nespolupráca a ignorancia boli úplne jednoznačne a úplne v plnej miere chorobne podmienené a vyplývali priamo z jeho duševnej choroby. On si vôbec neuvedomoval, že je chorý, a v čase skutku si neuvedomoval, že by sa mal liečiť, ísť na kontrolu, na hospitalizáciu a brať lieky, aj keď mu to mohli 100x povedať, on si to neuvedomoval vplyvom choroby. Obžalovaného preverovali a je zrejmé, že to nie je žiaden kriminálnik, bitkár a podobne. Dopúšťal sa majetkovej kriminality pod vplyvom choroby, teda nejakého pseudopodnikania. Ak bude jeho liečba pokračovať, bude umiestnený v ústave a obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, zopakovanie tejto protispoločenskej činnosti je v budúcnosti vylúčené. Ak však by upustil od svojej liečby a bol by prepustený z ústavu a jeho obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony by pominulo, je veľmi pravdepodobné, že by sa mohol znovu dopustiť podobnej majetkovej trestnej činnosti. Čo sa týka prognózy vývoja jeho duševného ochorenia, tá je veľmi nepriaznivá a v budúcnosti sa neočakáva zlepšenie.

Zo znaleckého posudku č. 129/2019 A. D. C. vyplýva, že znalec u obžalovaného v čase spáchania trestného činu najmä dňa 30.08.2018, ale aj následne dňa 07.09.2018, celý mesiac október 2018 ako aj dňa 24.11.2018 a dňa 27.11.2018 skonštatoval Bipolárnu afektívnu poruchu, pre ktorú je dlhodobo a aj aktuálne psychiatricky liečený. Jeho konanie v čase kedy malo dôjsť ku skutku, za ktorý je stíhaný, bolo logické, premyslené a tak rozpoznávacie schopnosti obžalovaného v čase skutku zhodnotil ako zachované v celom rozsahu. Pri hodnotení jeho ovládacích schopností zobral v úvahu, že posudzovaný je v dlhodobej liečbe psychiatrickej ambulancie pre Bipolárnu afektívnu poruchu, pre túto bol opakovane hospitalizačne liečený a aj v čase znaleckého vyšetrenia bol z dôvodu uvedenej poruchy hospitalizovaný v Prešove. Zároveň konštatoval problémové užívanie alkoholu a návykových látok, ich zneužívanie, a preto bolo možné pripustiť zníženie jeho ovládacích schopností podstatnou mierou, nie však zaniknutie. V čase skutku mohol rozpoznať nebezpečnosť pre spoločnosť, vplyvom psychickej poruchy a zneužívania návykových látok je možné pripustiť podstatné zníženie jeho ovládacej schopnosti, nie však zaniknutie, a zároveň u posudzovaného nezistil v čase spáchania skutku kvalitatívnu poruchu vedomia spojenú so zmätenosťou a dezorientáciou. Prognóza vývoja jeho osobnosti vo vzťahu k protispoločenskému konaniu je za predpokladu stabilizácie psychického ochorenia a abstinencie od psychoaktívnych látok priaznivá. Posudzovaný je psychiatricky liečený pre závažnú psychickú poruchu, kde je nutné, aby pravidelne užíval ordinované lieky, aby sa jeho stav nezhoršil. Pri nedodržiavaní liečby je vysoké riziko zhoršenia jeho zdravotného stavu, čo by mohlo byť prípadným nebezpečím pre jeho okolie a pre neho samého, a preto bolo odporúčané súdu zvážiť u posudzovaného nariadenie ochrannej psychiatrickej liečby, ambulantnou formou liečby.

Znalecký posudok č. 13/2019 znalkyne A. U. K. v závere hodnotí, že obžalovaný je od roku 2006 psychiatricky sledovaný pre Bipolárnu afektívnu poruchu, teda takú formu afektívneho ochorenia, u ktorej dochádza k striedaniu depresívnych a manických epizód. Zo zdravotnej dokumentácie ako aj z anamnestických údajov vyplýva, že obžalovaný sa v dôsledku tejto poruchy častejšie nachádza v stave manických fáz (2 krát prekonal depresívnu epizódu, 4 krát manickú). Aktuálne nie je v stabilizovanom stave, prejavujú sa u neho symptómy manického syndrómu. Zdravotné záznamy od r. 2017 potvrdzujú u menovaného prítomnosť elevovanej nálady bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie (klinickej úzdravy). V predmetnom období spáchania skutkov od 13.12.2016 do 23.10.2018 sa obžalovaný nachádzal striedavo v hypomanickej až manickej fáze Bipolárnej afektívnej poruchy. Tá sa prejavuje zrýchleným psychomotorickým tempom, zrýchleným myslením, rozhodovaním, unáhleným konaním bez anticipácie následkov svojho konania. Sekundárne obžalovaný aj v predmetnom období užíval psychoaktívne látky – kanabinoidy a psychostimulanciá, ktoré mali na obžalovaného stimulačný efekt a ovplyvňovali jeho výsledné, prevažne unáhlené správanie. V čase spáchania jednotlivých čiastkových útokov nemohol dostatočne rozpoznať a ovládať svoje konanie. Vzhľadom na prítomnosť paticky zmenenej nálady v kombinácii s užívaním psychostimulancií boli jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti forenzne psychiatricky významnou mierou znížené až vymiznuté. Tieto boli taktiež znížené aj v čase znaleckého vyšetrenia. Nezanedbateľným faktorom je aj jeho vysoká miera sugestibility v štádiách mánie a ľahká zmanipulovateľnosť a dôverčivosť, ktorá bola prítomná aj v predmetnom období. Kvalitatívna porucha vedomia so zmätenosťou a dezorientáciou v čase spáchania jednotlivých čiastkových útokov nebola znaleckým vyšetrením zistená. Obžalovaný nie je osobou disociálnou, nemá sklony nerešpektovať nariadenia ako ani sklony k páchaniu trestnej činnosti. Pri neliečenej Bipolárnej afektívnej poruche môže prognosticky opakovane dochádzať k manickým epizodám s nedomýšľaním následkov svojho správania. Pri adekvátnej liečbe uvedenej duševnej choroby nie je prognóza vývoja jeho osobnosti vo vzťahu k protispoločenskému konaniu nepriaznivá. Motivácia konania obvineného v inkriminovanom čase bola patická, teda chorobná a bola výsledkom patologicky vychýlenej nálady, chybného myslenia a úsudku ako aj sekundárnym užívaním psychoaktívnych látok, ktoré ešte viac zvýrazňovali jeho prchkosť, unáhlenosť, povrchnosť. Jeho pobyt na slobode pre duševnú chorobu môže byť potenciálne nebezpečný pre spoločnosť a v tejto súvislosti znalkyňa navrhla nariadiť obžalovanému ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Zo znaleckého posudku č. 36/2019 znalkyne A. U. K. vyplýva, že obžalovaný od roku 2006 trpí závažným afektívnym ochorením v zmysle diagnostického záveru, teda Bipolárnou afektívnou poruchou. Aktuálne sa obžalovaný nachádza v depresívnej epizóde. Zo zdravotnej dokumentácie ako aj z anamnestických údajov vyplýva, že obžalovaný sa v dôsledku tejto poruchy častejšie nachádza v stave manických fáz. Zdravotné záznamy od r. 2017 potvrdzujú u menovaného prítomnosť elevovanej nálady bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie (klinickej úzdravy). V predmetnom období sa obžalovaný nachádzal striedavo v hypomanickej až manickej fáze Bipolárnej afektívnej poruchy. Tá sa prejavuje zrýchleným psychomotorickým tempom, zrýchleným myslením, rozhodovaním, unáhleným konaním bez anticipácie následkov a neschopnosťou plánovania. Sekundárne obžalovaný v predmetnom období užíval psychoaktívne látky – kanabinoidy a psychostimulanciá, ktoré mali na obžalovaného stimulačný efekt a spolupodieľali sa na jeho výslednom správaní. V čase spáchania trestného činu nemohol obžalovaný dostatočne rozpoznať a ovládať svoje konanie. Vzhľadom na prítomnosť paticky zmenenej nálady v kombinácii s užívaním psychostimulancií boli jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti forenzne psychiatricky významnou mierou znížené až vymiznuté. Nezanedbateľným faktorom je aj jeho vysoká miera sugestibility v štádiách mánie a ľahká zmanipulovateľnosť a dôverčivosť, ktorá bola prítomná aj v predmetnom období. Obžalovaný je osobou závislou na viacerých skupinách psychoaktívnych látok. Závislosť je sekundárneho charakteru, teda je sprievodná pri základnom duševnom ochorení. Závislosť na kanabinoidech a metamfetamíne je rozvinutého stupňa, zatiaľ však bez toxického vplyvu na jeho osobnosť. Od 19.03.2019 podstupuje intenzívnu psychiatrickú liečbu na uzavretom Psychiatrickom oddelení. Pôvodná manicky ladená nálada vplyvom liečby ustúpila, v popredí je aktuálne depresívna symptomatika s úzkostným prežívaním predmetných udalostí a výrazným sebaobviňovaním. V čase znaleckých vyšetrení obžalovaný chápe zmysel trestného konania a je schopný plnohodnotne sa zúčastňovať úkonov trestného stíhania. Vývoj depresívnej symptomatiky nie je aktuálne možné predvídať. Pri prehĺbení mikromanických obsahov v myslení (sebaobviňovanie, pocity neschopnosti s hrozbou aj samovražedného konania) nebude obžalovaný schopný sa úkonov trestného konania zúčastňovať. Motivácia konania obžalovaného v inkriminovanom čase bola patická, teda chorobná a bola výsledkom patologicky vychýlenej nálady, chybného myslenia a úsudku ako aj

sekundárnym užívaním psychoaktívnych látok, ktoré ešte viac zvýrazňovali jeho prchkosť, unáhlenosť, povrchnosť a neschopnosť anticipácie následkov konania.

Znalecký posudok č. 43/2019 znalkyne A. F. A. R., A., v závere uvádza, že obžalovaný je od roku 2006 psychiatricky sledovaný pre závažnú psychickú poruchu psychotického charakteru, a síce Bipolárnu afektívnu poruchu, teda takú formu afektívneho ochorenia, u ktorej dochádza k striedaniu depresívnych a manických epizód. Aktuálne v čase znaleckého vyšetrenia napriek intenzívnej psychofarmakologickej liečbe počas hospitalizácie na Psychiatrickom oddelení FNsP Reimanna v Prešove od 19.03.2019 je jeho ochorenie v štádiu hypomanického syndrómu. V čase, kedy u obžalovaného malo dochádzať k páchaniu predmetnej trestnej činnosti (od novembra 2016 do septembra 2018) prechádzalo vyššie uvedené ochorenie u menovaného kolísaním klinického obrazu od hypománie po manickú symptomatiku Bipolárnej afektívnej poruchy. Zároveň v čase skutku bol u obžalovaného zistený aj Syndróm závislosti od viacerých psychoaktívnych látok (psychostimulanciá, marihuana a nikotín) – aktívna závislosť, kde konzum týchto látok ešte potencoval (zosilňoval) klinický obraz manického syndrómu. V čase páchania trestnej činnosti jeho schopnosti rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť konania boli podstatne zmenšené, jeho ovládacie schopnosti boli podstatne zmenšené až vymiznuté. Aktuálne obžalovaný chápe zmysel trestného konania, ale jeho schopnosť adekvátne sa obhajovať a vystupovať pred OČTK ako aj súdom je zmenšená. Motivácia konania obžalovaného v inkriminovanom čase bola patická, teda chorobná a bola výsledkom patologického stavu a to manického, resp. hypomanického syndrómu v rámci Bipolárnej afektívnej poruchy ako aj sekundárnym užívaním psychoaktívnych látok, ktoré ešte viac zvýrazňovali jeho prchkosť, unáhlenosť, povrchnosť. Bez adekvátnej psychiatrickej liečby by jeho pobyt na slobode mohol byť nebezpečný pre spoločnosť. Obžalovaný je od 19.03.2019 hospitalizovaný na Psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Prešove, kde sa podrobuje ústavnej psychiatrickej liečbe. Pokiaľ túto ústavnú liečbu riadne ukončí, je potrebné, aby sa naďalej podrobil psychiatrickej liečbe ambulantnou formou. Znalčka v závere odporučila, aby bola obžalovanému uložená ochranná psychiatrická liečba ústavnou formou, po jej ukončení zmenená na ambulantnú formu psychiatrického liečenia, keďže obžalovaný bude pravdepodobne doživotne odkázaný na psychofarmakologickú liečbu.

V rovnopise č. 1 k znaleckému posudku č. 277/2019 znalkyne A. R. I. je uvedené, že obžalovaný v minulosti a aj v čase skutku trpel duševnou chorobou a to Bipolárnou afektívnu poruchou, podľa staršej klasifikácie známu pod názvom Mániodepresívna psychóza. Ide o trvale, chronicky prebiehajúce ochorenie, ktoré prebieha epizodicky, kedy sa kludové obdobia remisie (pacient je vtedy bez príznakov duševnej choroby) striedajú s epizódami mánie (hypománie) alebo depresie, často aj s neprimeraným správaním. Zdravotné záznamy od r. 2017 potvrdzujú u obžalovaného prítomnosť elevovanej (chorobne zvýšenej) nálady bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie (klinickej úzdravy). V predmetnom období sa obžalovaný nachádzal striedavo v hypomanickej až manickej fáze Bipolárnej afektívnej poruchy. Tá sa prejavuje zrýchleným psychomotorickým tempom, zrýchleným myslením, rozhodovaním, unáhleným konaním bez anticipácie následkov svojho konania. Sekundárne obžalovaný aj v predmetnom období užíval psychoaktívne látky – marihuanu a pervitín, ktoré mali na obžalovaného stimulačný efekt a ovplyvňovali jeho výsledné, prevažne unáhlené správanie. V čase spáchania trestného činu, jednotlivých čiastkových útokov, nemohol dostatočne rozpoznať a ovládať svoje konanie. Vzhľadom na prítomnosť paticky (t. j. chorobne) zmenenej nálady v kombinácii s užívaním psychoaktívnych látok boli jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti forenzne psychiatricky významnou mierou znížené až vymiznuté.

Zo záveru znaleckého posudku č. 59/2019 znalkyne A. N. H. je zrejmé, že obžalovaný A. B. v čase trestného činu trpel duševnou poruchou – Bipolárna afektívna porucha - Mániou, ktorá sa vo svojej podstate v plnej miere podieľala na tom, že jeho rozpoznávacie schopnosti boli v čase skutkov podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku vymiznuté. Počas skutkov bol obžalovaný v stave mánie a pod účinkom drog, a jeho rozpoznávacie schopnosti boli podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku úplne vymiznuté, nemohol vo vlastnej podstate úplne rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a nemohol úplne svoje konanie ovládať. Znalčka zistila jeho závislosť na pervitíne a na marihuane, a táto závislosť v plnej miere spolu s duševnou poruchou ovplyvňuje a podmieňuje jeho správanie a hlavne poruchy správania. V čase skutku sa nejednalo o kvalitatívnu poruchu vedomia, v čase skutku sa jednalo o psychotický stav mánie s neschopnosťou rozpoznať a ovládať nebezpečenstvo svojho správania, nakoľko bolo narušené vnímanie reality pod vplyvom duševnej poruchy a pod vplyvom kontinuálneho užívania drog. Obžalovaný bol v čase skutku v stave

rozbehnutej duševnej poruchy mánie a bol pod vplyvom drog, jeho rozpoznávacie schopnosti boli v čase skutkov podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku vymiznuté.

Znalecký posudok č. 77/2019 znalkyne A. U. K. v závere uvádza, že obžalovaný má od r. roku 2006 diagnostikované závažné afektívne ochorenie v zmysle diagnostického záveru, teda Bipolárna afektívna porucha. Tá sa prejavuje striedaním patologicky vychýlenej nálady do oblastí mánie alebo depresie so sprievodnými poruchami v myslení, konaní, úsudku a motivácii a sklonom k zneužívaniu psychoaktívnych látok. Manická epizóda sa prejavuje zrýchleným psychomotorickým tempom, zrýchleným myslením, rozhodovaním, unáhleným konaním bez anticipácie následkov a neschopnosťou plánovania. V depresívnej epizóde je obvinený skleslý, nedostatočne aktívny, s prejavmi úzkosti a sebaobviňovaním. V čase spáchania trestného činu trpel uvedenou psychickou chorobou. Podľa zdravotnej dokumentácie (nálezy z psychiatrickej ambulancie v 07/2018) v kontexte s výpoveďou poškodeného (jeho manželka udávala, že A. B. bol nepríjemný, nevedela sa ho zbaviť, behal po celom dome) konštatujem, že obžalovaný sa v čase spáchania skutku nachádzal v manickej fáze bipolárnej afektívnej poruchy. Dôkazy o užití psychoaktívnych látok v tom čase nie sú k dispozícii, usudzujem však ich užitie vzhľadom na výpoveď obžalovaného pri znaleckom vyšetrení. Správanie obžalovaného v manickej fáze je unáhlené, ťažko usmerniteľné, bez domýšľania následkov. V kombinácii s užitím kanabinooidov a metamfetamínu môže byť správanie obžalovaného poruchové, nevyspytateľné a impulzívne. Užívanie alkoholu má u obžalovaného charakter bežného konzumu, známky závislosti na alkohole neboli zistené. Je však pravidelným konzumentom kanabinooidov (marihuana) a psychostimulancií (metamfetamínu (pervitín) a kokaín) s vytvorením prevažne psychickej závislosti na týchto látkach, ktorá sa prejavuje silnou túžbou po droge. V predmetnom období obžalovaný priznáva užívanie metamfetamínu aj marihuany. Možno predpokladať, že jeho pôsobením bol obžalovaný sebavedomejší, psychomotoricky aktívnejší, nepokojný s nedostatočnou schopnosťou predvídať následky svojho správania. Je nutné poznamenať, že obžalovaný ako osoba s diagnostikovanou afektívnou poruchou je predisponovaný k zneužívaniu psychoaktívnych látok, ktoré je sekundárneho charakteru, kedy vzhľadom na prítomnosť patologicky vychýlenej nálady nie je schopný potrebu užiť psychoaktívnu látku odolať. V čase spáchania trestného činu bolo konanie obžalovaného ovplyvňované viacerými faktormi. Ide najmä o prítomnosť afektívnej poruchy a jej nepravidelná liečba so sekundárnym narušením myslenia, akcentované osobnostné črty a užívanie psychoaktívnych látok. Vplyvom týchto faktorov bol obžalovaný presvedčený o správnosti svojho konania. Jeho konanie bolo ľahko ovplyvniteľné, nepremyslené s patickou motiváciou a chybným úsudkom. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli v inkriminovanom čase forenzne psychiatricky významne znížené až vymiznuté.

Zo znaleckého posudku č. 23/2019 A. A. G. vyplýva, že psychiatrickým vyšetrením nebol zistený výskyt duševnej poruchy v pravom slova zmysle, t. j. netrpí psychózou. Vyšetrenie preukázalo ochorenie z okruhu afektívnych porúch, ide o Bipolárnu afektívnu poruchu, terajšia hypomanická fáza, dg. F31.0 podľa MKCH 10. revízie. Vo všeobecnosti ide o poruchu, ktorej hlavnou črtou je zmena v afektoch alebo nálade do depresie (skľúčenosti so sprievodnou úzkosťou alebo bez nej), alebo do mánie (rozjarenosti). Zmenu nálady zvyčajne sprevádza zmena celkovej úrovne aktivity; ostatné príznaky sú väčšinou sekundárne alebo dobre zrozumiteľné v súvislosti so zmenami nálady a aktivity. Nástup jednotlivých epizód často súvisí so stresujúcimi udalosťami alebo situáciami. Poruchu charakterizujú dve alebo viaceré epizódy, počas ktorých je úroveň nálady a aktivity chorého významne porušená. Menovaný sa lieči na Slovensku na túto poruchu už od r. 2006, častejšie mal manické než depresívne epizódy. Opakovane bol psychiatricky hospitalizovaný pre uvedené ochorenie, nakoľko v liečbe nespolupracoval, predpísané lieky neužíval a nedostavoval sa na psychiatrické kontroly v stanovených intervaloch, pretože k svojmu ochoreniu je len formálne kritický a sekundárne nadožíva kanabinoidy a psychostimulanciá. Ambulantný psychiater uviedol, že od r. 2017 je menovaný bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie (úzdavy) pri základnom ochorení, v máni, v ktorej je častejšie, má obmedzenú schopnosť predvídať následky svojho správania, je zvýšene sugestibilný a ľahko zmanipulovateľný. nie je možné jeho plnohodnotné zaradenie do pracovného procesu, netoleruje záťaž s častým striedaním nálad a vyžaduje dlhodobú zdravotnú starostlivosť. Uvedená duševná porucha u menovaného nie je len prechodná. Vzhľadom na uvedené skutočnosti znalec odporúča obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u menovaného a to, aby nebol oprávnený sám rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, aby nebol schopný dať informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a v službách s tým súvisiacich, aby nebol schopný vykonávať majetkovo-právne a dedičské úkony, uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy a iné scudzovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, poisťné

zmluvy a zmluvy, z ktorých by mu vyplývala povinnosť finančného plnenia ako i zmluvy, v ktorých by vystupoval ako ručiteľ, aby nebol oprávnený prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby a akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť, aby nebol oprávnený prijímať akékoľvek finančné plnenia, resp. iné príjmy alebo štátom vyplácané dávky s výnimkou disponovania s finančnými prostriedkami a majetkovými hodnotami neprevyšujúcimi 300 €, aby nebol schopný samostatne konať pred bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby, aby nebol schopný vykonávať podnikateľskú činnosť, byť spoločníkom v obchodných spoločnostiach, aby nebol schopný prebrať zásielky od orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Pri tomto duševnom ochorení sa menovaný môže rozhodovať a to pod dozorom, vedený a kontrolovaný a iba v jednoduchých, bežných situáciách každodenného života, ale nie je spôsobilý samostatného rozhodovania a konania v zložitejších otázkach a situáciách, dotýkajúcich sa jeho sociálnych a ekonomických istôt. Vykonanie výsluchu menovaného súdom by nevedlo k ujme na jeho zdravotnom stave. Je však možné upustiť od jeho výsluchu, nakoľko od r. 2017 je menovaný bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie (t. j. úzdravy) pri jeho základnom ochorení (BAP, prevažne manická fáza) a preto by bol jeho výsluch bezpredmetný a bezúčelný.

Zo znaleckého posudku č. 12/2019 znalca A. R. A. vyplýva, že obžalovaný A. B. trpí od roku 2006 závažným afektívnym ochorením v zmysle diagnostického záveru, teda Bipolárnou afektívnou poruchou, kvôli ktorému je aj od r. 2013 plne invalidizovaný. Aktuálne, v čase znaleckého vyšetrenia sa obžalovaný nachádza v hypomanickej fáze daného ochorenia. Zo zdravotnej dokumentácie ako aj z anamnestických údajov vyplýva, že obžalovaný sa v dôsledku tejto poruchy častejšie nachádzal v stave manických fáz. Zdravotné záznamy od r. 2017 potvrdzujú u menovaného prítomnosť elevovanej nálady bez medikamentózneho navodenia úplnej remisie ochorenia (klinickej úzdravy). V predmetnom období sa obžalovaný nachádzal striedavo v hypomanickej až manickej fáze Bipolárnej afektívnej poruchy. Tá sa prejavuje zrýchleným psychomotorickým tempom, zrýchleným myslením, rozhodovaním, unáhleným konaním bez anticipácie následkov a neschopnosťou plánovania, aj keď na prvý pohľad môže budiť zdanie normálnej komunikácie. Sekundárne obžalovaný v predmetnom období užíval psychoaktívne látky – kanabinoidy a psychostimulanciá, ktoré mali na obžalovaného stimulačný efekt a spolupodieľali sa na jeho výslednom správaní, kde pôsobili inhibične na jeho zábranné osobnostné mechanizmy. V čase páchania trestného činu nemohol A. B. dostatočne rozpoznať a ovládať náležite svoje konanie. Vzhľadom na prítomnosť paticky zmenenej nálady v kombinácii s užívaním psychoatimulancií boli jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti forenzne psychiatricky významnou mierou znížené až vymiznuté v období užívania, teda aj tempore criminis. V súčasnej dobe pri podstupovaní pravidelnej psychiatrickej liečby je schopný zmysel trestného konania pochopiť v dostatočnej miere. V čase páchania trestného činu obžalovaný nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť, nakoľko mal významnou mierou znížené, prakticky až vymiznuté rozpoznávacie aj ovládacie schopnosti, vplyvom závažnej afektívnej psychickej poruchy, uvedenej v diagnostickom závere v kombinácii s vplyvom psychoaktívnych látok. Motivácia činu obžalovaného tempore criminis bola podmienená patologicky, paticky zmenenou náladou spolu s choromyselne zmenenými úsudkovými schopnosťami a s tým spojeným narušením adekvátneho kontaktu s realitou. Pobyť obžalovaného na slobode je z forenzne psychiatrického hľadiska potenciálne nebezpečný pre spoločnosť. Nakoľko v ambulantnej psychiatrickej dokumentácii boli uvedené záznamy, svedčiace o nepresnom užívaní resp. neužívaní predpísanej liečby, a taktiež vzhľadom k zistenému cravingu na psychoaktívne látky počas znaleckého vyšetrenia (kanabinoidy, kokaín) z forenzne psychiatrického hľadiska bude vhodné jeho ústavné špecializované preliečenie v dostatočne dlhej, primeranej dobe. V tejto súvislosti navrhol nariadenie ochrannej psychiatrickej a protitoxikomanickej liečby ústavnou formou. Užívanie psychoaktívnych látok zväčšovalo narúšanie osobnostných adaptačných mechanizmov v kombinácii s vplyvom paticky zmenenej nálady ako aj úsudkových schopností obžalovaného tempore criminis. Vo zvýšenej miere znižovali jeho schopnosť anticipácie (teda dostatočného predvídania) jeho konania spolu so všetkými dôsledkami, ako aj zvyšovali jeho sugestibilitu, teda potenciál k ovplyvňovaniu inou osobou alebo životnou okolnosťou. Užívanie alkoholu a iných psychoaktívnych látok neovplyvňovalo u obžalovaného mieru jeho agresívnych prejavov v zmysle nárastu heteroagresívnych vzorcov správania, avšak podieľalo sa na narúšaní zábranných osobnostných mechanizmov, na ktoré pôsobili psychoaktívne látky inhibične, čo spolu s paticky zmenenou náladou a choromyselne zmenenými úsudkovými schopnosťami mali za následok narušenie jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností tempore criminis forenzne psychiatricky významnou mierou.

Zo záveru znaleckého posudku č. 53/2021 znalkyne A. N. H. vyplýva, že obžalovaný v čase trestného činu trpel duševnou poruchou - Bipolárna afektívna porucha -Mániou, ktorá sa vo svojej podstate v plnej

miere podieľala na tom, že jeho rozpoznávacie schopnosti boli v čase skutkov podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku vymiznuté. Počas skutkov bol obžalovaný v stave mánie a pod účinkom drog, a jeho rozpoznávacie schopnosti boli podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku úplne vymiznuté, nemohol vo vlastnej podstate úplne rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a nemohol úplne svoje konanie ovládať. Znalkyňa zistila závislosť na pervitíne a na marihuane, a táto závislosť v plnej miere spolu s duševnou poruchou ovplyvňuje a podmieňuje jeho správanie a hlavne poruchy správania. V čase skutku sa nejednalo o kvalitatívnu poruchu vedomia, v čase skutku sa jednalo o jeho psychotický stav mánie s neschopnosťou rozpoznať a ovládať nebezpečenstvo svojho správania, nakoľko bolo narušené vnímanie reality pod vplyvom duševnej poruchy a pod vplyvom kontinuálneho užívania drog. Obžalovaný nemal individuálnu motiváciu, bol zamestnaný, plnil pracovné povinnosti, ktoré mu boli prikázané, len nevedel dostatočne rozpoznať a nevedel úplne ovládať svoje správanie a nevedel rozpoznať podstatu vecí, ktoré robil. Obžalovaný v čase skutku bol v stave rozbehnutej duševnej poruchy mánie a bol pod vplyvom drog, jeho rozpoznávacie schopnosti boli v čase skutkov podstatne zmenšené a ovládacie schopnosti boli v čase skutku vymiznuté. Obžalovaný je duševne chorý, a zároveň je závislý od psychoaktívnych látok (pervitín, marihuana), obžalovaný absolvoval ochrannú ústavnú psychiatrickú liečbu od marca 2019 do augusta 2020 a aktuálne pokračuje v ochrannej ambulantnej psychiatrickej aj protitoxikomanickej liečbe, preto znalkyňa odporúča kontinuálne pokračovanie ochrannej psychiatrickej ambulantnej liečby a zároveň kontinuálne pokračovanie ochrannej ambulantnej protitoximanickej liečby. Znalkyňa na základe klinického vyšetrenia sa prikláňa k záveru, že jeho súčasný stav mu neumožňuje podať svedeckú výpoveď a nie je spôsobilý procesných úkonov – jednak si na – udalosti nepamätá a jednak ich emočne nedokáže zvládať, hovoriť o tom, a vracat' sa k udalostiam, ktoré spáchal pod vplyvom duševnej poruchy.

Znalecký posudok č. XX/XXXX znalca A. V. V. v závere uvádza, že u obžalovaného po zohľadnení údajov v zdravotnej dokumentácii a jeho súčasného stavu, je možné uzavrieť, že trpí duševným ochorením, Bipolárnou afektívnou poruchou, pričom toto ochorenie u neho začalo v roku 2006. Toto ochorenie v čase mánie alebo depresie ovplyvňuje rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, pričom v čase skutku bol v stave neúplnej remisie užíval drogy a jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli podstatne znížené až vymiznuté.

Zo znaleckého posudku F. I. A. Q. s.r.o., č. 190/2023 zo dňa 31.10.2023 (čl. 768-842) vyplýva, že duševný stav obžalovaného v rokoch 2016 až 2018 bol zaznamenaný počas psychiatrických vyšetrení (avšak s určitou limitáciou v súvislosti s kopírovaním predchádzajúcich psychiatrických nálezov počas jednotlivých psychiatrických kontrol). V záveroch psychiatrických kontrol z februára a apríla 2016 bola uvedená hypománia, z augusta, októbra a decembra 2016 bola uvedená labilná remisia (hoci v objektívnych nálezoch boli popisované hypomanické a zmiešané príznaky) a bolo konštatované dlhodobé kolísanie stavu bez dosiahnutia kvalitnej dlhodobej remisie (remisia = ústup príznakov duševnej poruchy). V závere psychiatrickej kontroly z mája 2017 bola uvedená labilná remisia (hoci v objektívnom náleze boli popisované hypomanické a zmiešané príznaky), na základe krvných odberov bola konštatovaná noncompliance (noncompliance = nedostatočná spolupráca pacienta pri užívaní ordinovaných liekov). V záveroch psychiatrických kontrol z júna, júla, septembra, októbra a decembra 2017 bola uvádzaná labilná remisia (hoci v objektívnych nálezoch boli popisované hypomanické a zmiešané príznaky). V záveroch psychiatrických kontrol z januára a februára 2018 bola uvádzaná labilná remisia (hoci v objektívnych nálezoch boli popisované hypomanické a zmiešané príznaky), v medikamentóznej liečbe bol ordinovaný valproát 1500 mg denne, olanzapín 20 mg denne, lítium 900 mg denne, clonazepam 0,5 miligramu podľa potreby (krvná hladina lítia zo dňa 17.01.2018 bola 0,82 mmol/l). V záveroch psychiatrickej kontroly z apríla 2018 bola uvedená labilná remisia (hoci v objektívnom náleze boli popisované hypomanické až manické príznaky), k predchádzajúcej medikamentóznej liečbe bol pridaný haloperidol 2,25 mg denne a clonazepam 1,5 mg denne, obžalovanému bola navrhovaná psychiatrická hospitalizácia s ktorou nesúhlasil a bola odporúčaná kontrola o dva týždne (bola odobratá krvná vzorka, ktorá však podľa výpisu z účtu poisťovňa nebola vyšetrená). V záveroch psychiatrickej kontroly zo dňa 04.06.2018 bola uvedená hypománia, obžalovanému bola navrhovaná hospitalizácia s ktorou nesúhlasil, taktiež nesúhlasil s odberom krvnej vzorky, v medikamentóznej liečbe bolo zvýšené dávkovanie haloperidolu na 4,5 mg denne, valproátu na 2500 mg denne a lítia na 1200 mg denne. V záveroch psychiatrickej kontroly zo dňa 26.07.2018 bola uvedená hypománia (v objektívnom náleze bolo popisované logorhoe (logorhoe = chorobne podmienená rýchla a bohatá slovná produkcia s formálnymi aj obsahovými chybami), zrýchlené psychomotorické tempo, nálada hypomanická až manická, emočná nestabilita, zvýšená

iritabilita (iritabilita = dráždivosť) a hyperaktivita), bola odporučená kontrola o dva týždne (krvná hladina lítia zo dňa 26.07.2018 bola 0,78 mmol/l). V mesiacoch august 2018 a september 2018 obžalovaný nebol na psychiatrickej kontrole (podľa výpisu z účtu poisťenca mu v tom období neboli predpísané, a ani nevybral z lekární žiadne lieky). V záveroch psychiatrickej kontroly zo dňa 18.10.2018 bola uvedená hypománia (v objektívnom náleze bolo popisované logorhoe, zrýchlené psychomotorické tempo, nálada hypomanická až manická, emočná nestabilita, zvýšená iritabilita a hyperaktivita), bola odporučená kontrola o jeden mesiac. V záveroch psychiatrickej kontroly zo dňa 20.11.2018 bola uvedená zmiešaná fáza (hoci bol zaznamenaný objektívny nález, ktorý poukazuje na hypomániu až mániu), obžalovanému bola navrhovaná hospitalizácia, ktorú odmietal, k predchádzajúcej medikamentóznej liečbe bol pridaný diazepam 30 mg denne a bolo zvýšené dávkovanie valproátu na 3000 mg denne, bola odporučená kontrola o jeden týždeň a pri ďalšom zhoršovaní psychiatrická hospitalizácia. Následne bol obžalovaný v decembri 2018 vzatý do vyšetrovacej väzby. Vlastným znaleckým vyšetrením organizácie bolo u obžalovaného zistená chronifikovaná alterácia emotivity (v čase vyšetrenia hypomanický syndróm) – a to napriek dodržiavaniu pravidelnej ambulantnej psychiatrickej liečby (a podľa potreby aj ústavnej) a vynútenej abstinencie od psychoaktívnych látok – za súčasne prebiehajúcej inštitucionalizácie (umiestnenie v zariadení sociálnej starostlivosti, obmedzenie spôsobilosti na právne úkony). V čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby (dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018) znalecká organizácia u obžalovaného konštatuje Bipolárnu afektívnu poruchu – hypomanická až manická fáza, a Polymorfnú závislosť od viacerých psychoaktívnych látok (kanabinoídy, psychostimulanciá, benzodiazepíny, alkohol) – aktívne užívanie. Diagnostický záver v čase znaleckého vyšetrenia je s výsledkom Bipolárnej afektívnej poruchy – chronifikovaná hypomanická fáza, a Polymorfnéj závislosti od viacerých psychoaktívnych látok – vynútená abstinencia v chránenom prostredí. V závere znaleckého posudku sa uvádza, že obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX, trpel v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby (dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018), a aj v súčasnosti trpí duševnou poruchou – tzv. Bipolárnou afektívnou poruchou. Bipolárna afektívna porucha je trvalá duševná porucha. V čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby sa u neho konkrétne jednalo o hypomanickú až manickú fázu bipolárnej afektívnej poruchy, v čase znaleckého vyšetrenia o chronifikovanú hypomanickú fázu bipolárnej afektívnej poruchy. Bipolárna afektívna porucha mala u obžalovaného A. B. zásadne nepriaznivý vplyv na jeho rozpoznávací a ovládacie schopnosti v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby (dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018). Rozpoznávací a ovládacie schopnosti obžalovaného boli následkom duševnej poruchy v tom čase vymiznuté, nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a toto svoje konanie nemohol ovládať. Jeho rozpoznávací a ovládacie schopnosti boli v tom čase následkom duševnej poruchy vymiznuté. V čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby, sa u obžalovaného nejednalo o kvalitatívnu poruchu vedomia so zmätenosťou a dezorientáciou. V minulosti, aj v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby, a aj v súčasnosti, obžalovaný trpí polymorfnou závislosťou od viacerých psychoaktívnych látok (kanabinoídy, psychostimulanciá, benzodiazepíny, alkohol). V období skutku, ktorý je predmetom obžaloby, aktívne užíval psychoaktívne látky. V súčasnosti však už nie je možné žiadnym spôsobom konkrétne zistiť, či v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby, bol alebo nebol pod vplyvom psychoaktívnych látok (a v prípade, že by v tom čase aj bol pod ich vplyvom, tak o aké konkrétne látky sa jednalo, v akom množstve a v akej forme ich užíval a podobne.) Avšak – rozpoznávací a ovládacie schopnosti obžalovaného boli v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby, vymiznuté následkom duševnej poruchy (bipolárnej afektívnej poruchy) bez ohľadu na to, či v tom čase bol alebo nebol pod vplyvom psychoaktívnych látok. Bipolárna afektívna porucha sa môže nachádzať v rôznych fázach (depresívna fáza ľahkého stupňa, depresívna fáza stredne ťažkého stupňa, depresívna fáza ťažkého stupňa bez psychotických príznakov, depresívna fáza ťažkého stupňa so psychotickými príznakmi, hypomanická fáza, manická fáza bez psychotických príznakov, manická fáza so psychotickými príznakmi, zmiešaná fáza, remisia, čiastočná remisia, atď.) Pokiaľ sa osoba trpiaca bipolárnou afektívnou poruchou nachádza v stave remisie (ústupu príznakov poruchy), tak táto porucha nemá nepriaznivý vplyv na schopnosť postihnutej osoby ovládať užívanie psychoaktívnych látok. Pokiaľ sa osoba trpiaca bipolárnou afektívnou poruchou nachádza v aktívnych fázach poruchy (viď. vyššie), tak táto porucha môže mať/má/máva zásadne nepriaznivý vplyv na schopnosť postihnutej osoby ovládať užívanie psychoaktívnych látok. Ku konkrétnemu prípadu obžalovaného A. B. – obžalovaný v období skutku, ktorý je predmetom obžaloby aktívne užíval psychoaktívne látky. V čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby (dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018) obžalovaný následkom bipolárnej afektívnej poruchy vôbec nemohol ovládať svoje užívanie psychoaktívnych látok (bez ohľadu na to, či ich v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby nakoniec užíval alebo neužíval). Inkriminované konanie obžalovaného A. B. (skutok, ktorý je predmetom obžaloby) bolo chorobne motivované, cudzie jeho premorbídnej (pôvodnej, ešte chorobne nezmenenej) osobnosti. Obžalovaný v tom čase konal pod vplyvom dlhodobou

chorobne zmenenej nálady (tzv. manickej nálady = chorobne „veselej“), dlhodobo chorobne zmeneného myslenia (chorobne zvýšené sebedovomie, presvedčenie o vlastnej dôležitosti, neprimerané ambície a plánovanie, podceňovanie nebezpečenstva, povrchné úsudky bez schopnosti predpokladať a domyslieť následky svojho konania), dlhodobo chorobne zmenenej vôle (chorobne zvýšená iniciatíva, puďenie k zvýšenej aktivite a uľahčené rozhodovanie), dlhodobo chorobne zvýšenej aktivity (tzv. hyperaktivita) a dlhodobo chorobne zmenenej osobnosti (absencia sebareflexie, pocitov chorobnosti, autokorekcie, či korekcie zo strany sociálneho okolia). Vo všeobecnosti možno uviesť, že v čase, keď bol obžalovaný A. B. v manickej fáze („maniakálnej“ fáze), tak laik reálne nemusel rozpoznať, že ide o duševnú chorobu a obžalovaný aj v manickej fáze mohol reálne byť schopný sa súvislo a logicky vyjadrovať o skutočnostiach, ktoré mu boli dlhodobo známe, a ktoré súviseli s jeho pracovnými zručnosťami.

Znalec psychiater v trestnom konaní vykoná vyšetrenie duševného stavu konkrétnej obžalovanej osoby a následne (berúc do úvahy okolnosti, ktoré predchádzali skutku, samotný skutok a jeho okolnosti, príznaky duševných porúch v čase skutku, osobnosť vyšetřovaného, atď.) posúdi jej rozpoznávacíe a ovládacie schopnosti v čase konkrétneho skutku (rozpoznávacíe a/alebo ovládacie schopnosti môžu byť okrem iného posúdené aj ako podstatne znížené alebo aj ako vymiznuté). Teda z forenzne-psychiatrického hľadiska všeobecný rozdiel medzi podstatným znížením a vymiznutím rozpoznávacích a/alebo ovládacích schopností a jeho prejavy nie je možné zadefinovať – vždy sa je možné vyjadriť len k rozpoznávacím a ovládacím schopnostiam u konkrétnej osoby, v konkrétnom čase a za konkrétnych okolností. Pre ilustráciu bolo uvedené (použijúc nekorektné právnickú terminológiu, ktorá nie je terminológiou forenzne-psychiatrickou a nie je možné ju preto oficiálne využívať – čoho si je znalecká organizácia vedomá): vymiznuté rozpoznávacíe alebo ovládacie schopnosti = nepričetnosť, podstatné obmedzenie (resp. zníženie) rozpoznávacích alebo ovládacích schopností = čiastočná nepričetnosť (resp. stav zmenšenej pričetnosti). Znalecká organizácia ďalej nepotvrďuje závery znaleckého posudku č. 129/2019 A. D. C. (čl. 278-303, ktorý bol vypracovaný v prípravnom konaní, a na ktorého závery sa znalec odvolal pri svojom výsluchu aj na hlavnom pojednávaní dňa 22.04.2021, ako aj na hlavnom pojednávaní dňa 11.05.2022), a to najmä v tej časti, ktorá sa týka hodnotenia rozpoznávacích a ovládacích schopností obžalovaného (rozpoznávacíe zachované, ovládacie znížené v podstatnej miere, nie však vymiznuté). Znalecká organizácia nemá žiadne zásadné pripomienky k ostatným predloženým znaleckým posudkom (znalecký posudok č. 13/2019 – A. U. K. (čl. 410), znalecký posudok č. 36/2019 – A. U. K. (čl. 441), znalecký posudok č. 77/2019 – A. U. K. (čl. 464), znalecký posudok č. 12/2019 – A. R. A. (čl. 486), znalecký posudok č. 59/2019 – A. N. H. (čl. 511), znalecký posudok č. 43/2019 – A. F. A. R., A. (čl. 543), rovnopis znaleckého posudku č. 277/2019 – A. R. I. (čl. 571), znalecký posudok č. 23/2019 – A. A. G. (čl. 600) + znalecký posudok č. 53/2021 A. N. H. (čl. 623)). Závery znaleckej organizácie považuje v súlade so závermi týchto posudkov.

Obžalovaný A. B. následkom duševnej poruchy nedostatočne chápe zmysel trestného konania a nie je schopný plnohodnotne sa zúčastňovať úkonov trestného konania, vrátane hlavného pojednávania. Za predpokladu, že v čase rozhodovania súdu o uložení ochranného opatrenia obžalovaný už nebude umiestnený v zariadení sociálnej starostlivosti a/alebo už nebude obmedzený v spôsobilosti na právne úkony – navrhuje mu uložiť ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Obžalovaný následkom duševnej poruchy (chronifikovanej manickej fázy bipolárnej afektívnej poruchy) aktuálne nie je schopný plnohodnotne sa zúčastniť opatrení ako napríklad sociálny výcvik alebo výchovný program a nie je osobou vhodnou pre skupinovú terapiu.

Súd po vykonaní znaleckého dokazovania a zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, a po zvážení všetkých okolností danej trestnej veci, dospel k záveru, že sú dané dôvody na rozhodnutie podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku. Súd vykonané dôkazy v súlade s ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil individuálne, ako aj v ich súhrne a dospel k záveru, že obžalovaný nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedný.

Podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky. Odňatím slobody na jeden až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

Podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona, škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Podľa § 23 Trestného zákona, kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku, súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak obžalovaný nie je pre príčetnosť trestne zodpovedný.

V predmetnej trestnej veci bol v prípravnom konaní vypracovaný znalecký posudok č. č. 129/2019 A. D. C.. Následne podaním zo dňa 17.02.2020 bol obhajcom doložený znalecký posudok č. 23/2019 A. A. G., ktorý zadal Okresný súd Poprad vo veci sp. zn. 15Ps/11/2019 (čl. 188-192, aj na čl. 600-604)), a dňa 13.03.2020 bol doložený aj Rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 15Ps/11/2019-52 zo dňa 28.02.2020 (čl. 210-211), ktorým bola obžalovanému obmedzená spôsobilosť na právne úkony a ustanovený opatrovník, a ktorými obhajca poukazuje na zdravotný a duševný stav obžalovaného, ktorý v čase spáchania skutku nevedel, a ani v súčasnosti nevie rozpoznať následky svojho konania a tieto nevie ovládať, a teda podľa obhajoby má ísť o osobu, ktorá je vylúčená z trestného stíhania. Následne na základe návrhov na doplnenie dokazovania zo strany obhajcu, ako aj zo strany Okresnej prokuratúry Humenné, súd doplnil dokazovanie v tejto veci a vyžiadal zo spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/8/2020 obžalobu a znalecké posudky, ktorými bol vyšetrowaný duševný stav obžalovaného, a tieto boli Okresnému súdu Humenné doručené dňa 22.06.2021 (celkovo 7 znaleckých posudkov na čl. 441 - 594 spisu): Znalecký posudok č. 13/2019 znalkyne A. U. K., Znalecký posudok č. 36/2019 znalkyne A. U. K., Znalecký posudok č. XX/XXXX znalkyne A. U. K., Znalecký posudok č. 12/2019 znalca A. R. A., Znalecký posudok č. 59/2019 znalkyne A. N. H., Znalecký posudok č. 43/2019 znalkyne A. F. A. R., A., Rovnopis č. 1 k znaleckému posudku č. 277/2019 znalkyne A. R. I. a Znalecký posudok č. XX/XXXX znalca A. V. V..

Vzhľadom na závery doložených znaleckých posudkov zo strany obhajoby a doložené na základe dožiadania zo súdneho spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/8/2020, ktoré boli odlišné od záveru znaleckého posudku psychiatra A. D. C. č. 129/2019, vypracovaného v predmetnej trestnej veci, a na ktorých znalec v celom rozsahu zotrval pri svojom výsluchu pred súdom na hlavnom pojednávaní dňa 22.04.2021, ako aj na pojednávaní dňa 11.05.2022, súd dospel k záveru, že za účelom odstránenia pochybností o zdravotnom a duševnom stave obžalovaného A. B. v čase spáchania skutku jemu kladenému za vinu, ktorého sa mal dopustiť dňa 30.08.2018, následne dňa 07.09.2018, ako aj za účelom preukázania skutočností potrebných pre ďalší procesný postup v predmetnej trestnej veci, je potrebné nariadiť znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, a opätovne posúdiť zdravotný a duševný stav obžalovaného znaleckou organizáciou, ktorá svoj znalecký posudok predložila súdu dňa 07.11.2023. V závere znaleckého posudku F. I. A. Q. P., č. 190/2023 zo dňa 31.10.2023 je uvedené, že obžalovaný A. B. trpí psychiatrickým ochorením, a to Bipolárnou afektívnou poruchou, ktorá mala u obžalovaného zásadne nepriaznivý vplyv na jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby, teda skutky dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018. Rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného boli následkom duševnej poruchy v tom čase vymiznuté, nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a toto svoje konanie nemohol ovládať. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli v tom čase následkom duševnej poruchy vymiznuté. Znalecká organizácia nepotvrdila závery znaleckého posudku č. 129/2019 A. D. C. vypracovaného v prípravnom konaní v predmetnej trestnej veci na obžalovaného, najmä v časti hodnotenia rozpoznávacích a ovládacích schopností obžalovaného, a zároveň závery ostatných predložených znaleckých posudkov - č. 13/2019, č. 36/2019, č. 77/2019 A. U. K.; č. 12/2019 A. R. A.; č. 59/2019, č. 53/2021 A. N. H.; č. 43/2019 A. F. A. R., MBA, č. 277/2019 A. R. I.; č. 23/2019 A. A. G. potvrdil a považuje ich za súladné so závermi týchto posudkov, teda že rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného boli následkom duševnej poruchy vymiznuté, obžalovaný následkom duševného ochorenia nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a toto svoje konanie nemohol ovládať.

S ohľadom na uvedené súd preto skúmal, či v danom prípade existujú okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť, konkrétne sa súd zaoberal skúmaním príčetnosti obžalovaného v čase spáchania skutku dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018. Príčetnosťou páchatel'a sa všeobecne rozumie spôsobilosť byť páchatel'om trestného činu vzhľadom na duševné schopnosti páchatel'a. Príčetnosť je okrem veku jedna z významných podmienok trestnej zodpovednosti, pričom Trestný zákon vymedzuje pojem

nepríčetnosti v ustanovení § 23, ktorým zároveň vylučuje trestnú zodpovednosť. Pre naplnenie tohto obligatórneho znaku je potrebné splniť tri podmienky, a to že páchatel' trpí duševnou poruchou, je zbavený schopnosti rozpoznať protiprávnosť činu alebo ovládať svoje konanie v dôsledku tejto duševnej poruchy, a zároveň duševná porucha a strata rozpoznávacej a ovládacej schopnosti musí byť v čase spáchania činu inak trestného. Duševná porucha, teda biologické kritérium nepríčetnosti, môže mať dlhotrvajúci alebo prechodný charakter, pričom sa tradične delia na duševné choroby, chorobné duševné stavy a krátkodobé duševné poruchy. Nedostatok (strata) schopnosti rozpoznávacej (rozumovej) alebo schopnosti ovládacej (vôľovej), teda psychologické kritérium nepríčetnosti, musí byť dôsledkom duševnej poruchy, teda musí tam existovať príčinná súvislosť, pričom k vylúčeniu príčetnosti stačí aj nedostatok jednej z týchto schopností. S ohľadom na uvedené súd na základe znaleckého dokazovania a výsluchu znalcov, ktorí vo veci podali znalecké posudky na osobu a duševný stav obžalovaného A. B., s poukazom na záver znaleckého posudku F. I. A. Q. P., č. 190/2023 zo dňa 31.10.2023, uzavrel, že obžalovaný v čase skutku dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018 nebol príčetný. Súd považuje za potrebné uviesť, že znalci sa nevyjadrujú priamo k trestnej zodpovednosti, teda nepríčetnosti, či zmenšenej príčetnosti. Rozhodne o nich až súd na základe vyjadrenia psychiatrov o rozpoznávacích a ovládacích schopnostiach obžalovaného v čase spáchania skutku. Otázka príčetnosti je teda otázkou právnu, jej posúdenie prináleží orgánu činnému v trestnom konaní a súdu. Pri úplnej poruche aspoň jednej z uvedených schopností, súd rozhodne o nepríčetnosti. Ak znalci zistia čiastočnú, ale podstatnú poruchu aspoň jednej z nich, súd rozhodne o zmenšenej príčetnosti. Konštatovanie poruchy rozpoznávacej a ovládacej schopnosti je teda podkladom pre rozhodnutie súdu o otázke príčetnosti obžalovaného. Znalci sa vždy vyjadrujú k uvedeným schopnostiam len vo vzťahu ku konkrétnemu skutku a ako vyplýva z vykonaného dokazovania, obžalovaný mal v čase skutku vymiznuté tak rozpoznávacie ako i ovládacie schopnosti v dôsledku duševnej poruchy, ktorá má u obžalovaného charakter duševnej choroby, tzv. Bipolárnej afektívnej poruchy. Toto duševné ochorenie bolo u obžalovaného preukázateľne diagnostikované v roku 2006 a jedná sa o ochorenie, ktoré nie je prechodného charakteru, ale t. č. je chronifikované v hypomanickej fáze, ktorej priebeh do budúcnosti nemá priaznivú prognózu vývoja s vysokou pravdepodobnosťou medikamentóznej liečby obžalovaného až do konca života. Zároveň táto duševná porucha mala u obžalovaného A. B. zásadne nepriaznivý vplyv na jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase skutku, ktorý je predmetom obžaloby dňa 30.08.2018 a dňa 07.09.2018, pričom jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli jej následkom vymiznuté, obžalovaný nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a svoje konanie nemohol ovládať.

Súd teda v zmysle vyššie popísaných skutočností konštatuje, že obžalovaný bol v čase žalovaného skutku nepríčetný, a zároveň súd dospel záveru, že skutok kladený obžalovanému za vinu, má znaky trestného činu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, teda je splnená podmienka existencie duševnej poruchy páchatel'a v čase spáchania skutku „inak trestného, čo bolo v konečnom dôsledku dôvodom oslobodzujúceho rozsudku v tejto veci.

Na základe vyššie uvedeného preto súd obžalovaného spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 2Pv 227/19/7702-12 zo dňa 29.10.2019, ktorá na neho bola podaná dňa 30.10.2019, pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchatel'stva podľa § 20 Trestného zákona, oslobodil podľa § 285 písm. d) Trestného poriadku tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, nakoľko obžalovaný nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Zároveň súd v súlade s § 73 ods. 2 písm. b) Trestného zákona uložil obžalovanému ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou v zmysle odporúčania záverov znaleckého dokazovania v znaleckom posudku F. I. A. Q. P., č. 190/2023 zo dňa 31.10.2023, ktorý navrhol uložiť obžalovanému ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou v prípade, ak v čase rozhodovania súdu tento nebude podrobený ústavnej starostlivosti a to s ohľadom na skutočnosť, že v prípade absencie pravidelnej psychiatrickej liečby obžalovaného môže byť jeho pobyt na slobode nebezpečný pre spoločnosť. Podľa vyjadrenia obhajoby je obžalovaný v súčasnosti stále pozbavený v spôsobilosti na právne úkony a čaká na umiestnenie do sociálneho zariadenia, teda toho času je liečený iba ambulantne. Súd teda dospel k záveru, že uložením psychiatrického liečenia ústavnou formou bude dovŕšená ochrana spoločnosti pred obžalovaným do budúcnosti.

Vo vzťahu k nároku na náhradu škody s poukazom na obligatórnosť postupu podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, súdu neostávalo iné, ako odkázať poškodených: A. C., narodený XX.XX.XXXX, a A. C., narodená XX.XX.XXXX, obaja trvale

bytom XXX XX K. L. M. E. XX, J. K., s nárokom na náhradu škody na civilný proces tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Humenné. Odvolanie má odkladný účinok. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Rozsudok môže odvolaním napadnúť prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci.

V neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor; len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

V prospech obžalovaného môžu rozsudok odvolaním napadnúť okrem obžalovaného a prokurátora i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Prokurátor môže tak urobiť i proti vôli obžalovaného. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Ak sa rozsudok oznamuje tak obžalovanému, ako aj jeho obhajcovi a zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie. Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately plyní lehota samostatne. Iným osobám uvedeným v § 308 ods. 2 okrem prokurátora sa končí lehota tým istým dňom ako obžalovanému.

Rozsudok možno napadnúť odvolaním len v niektorej jeho časti alebo sa odvolania výslovne vzdať. Osoba, ktorá odvolanie podala, môže ho výslovným vyhlásením vziať späť, a to až do doby, než sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu.